

Cathrine Therese Dullum
Postboks 202
4792 LILLESAND

Saksbehandler, innvalgstelefon
Geir-André Homme, 37 01 75 38

Dispensasjon for endring av løpsdato for Olasheiløpet 2022

Vi viser til epost fra Cathrine T. Dullum den 14. januar 2022 angående flytting av Olasheiløpet fra 2. til 1. lørdag i september. Utover løpsdato skal det ikke være noen endringer av gjennomføringen som tidligere er omsøkt og gitt dispensasjon.

Vedtak

Statsforvalteren i Agder omgjør, med hjemmel i nml. § 67 bokstav f), jf. fvl. § 35 a), følgende vedtak; Dispensasjon for gjennomføring av Olasheiløpet gjennom deler av Olashei naturreservat i år 2020 - 2021 - 2022 i Lillesand kommunemed med saksnummer 2020/1640. Nytt vedtak lyder:

Lillesand idrettslag gis dispensasjon fra verneforskrift for Olashei naturreservat i Lillesand kommune (FOR 1993-07-09-722) for gjennomføring av idrettsarrangementet Olasheiløpet 2022.

Arrangementet kan gjennomføres med inntil 5 treningsturer som omsøkt første lørdag i september på følgende vilkår:

- **Arrangøren må sørge for at alle former for avfall blir fjernet umiddelbart etter endt konkurranse, slik at Olashei naturreservat framstår i minst like god tilstand som før arrangementet.**
- **Alle typer løypemerkinger må oppføres uten bruk av tekniske innretninger, og uten å skade vegetasjonen i naturreservatet. Merkingen må fjernes umiddelbart etter endt arrangement.**
- **Deltakere og publikum skal informeres om at deler av løpet er i et naturreservat og om relevante atferdsregler som omfattes av verneforskriften.**
- **Ingen tilrettelegging i reservatet utover enkel stimerking er tillatt.**
- **Organiserte treningsturer før løpet begrenses inntil maksimalt 5 turer med inntil 20 deltakere.**
- **Enkel egenrapport/evaluering for arrangementet samt treningsturer (tidspunkt, deltagere, publikum, eventuelle hendelser/slitasje mv.) leveres Statsforvalteren i etterkant av gjennomføring.**

Klagerett

Vedtaket er et enkeltvedtak som kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker etter at det er mottatt. Eventuell klage skal fremsettes skriftlig og sendes til Statsforvalteren i Agder til behandling før eventuell videresending til Miljødirektoratet.

Med visse unntak, har partene rett til å se sakens dokumenter, jf. fvl. §§ 18 og 19.

Bakgrunn

Lillesand idrettslag har søkt om og fått innvilget dispensasjon for gjennomføring av Olasheiløpet 2. lørdag i september 2022. Nå ønsker de i stedet å gjennomføre sitt årlige terrengløp, Olasheiløpet, første lørdag i september 2022. Løpet vil bli arrangert for ellevte gang og deler av løypetraséen vil gå gjennom Olashei naturreservat. Arrangementet skal i sin helhet foregå på vei og på etablerte stier. Det vil være behov for noe merking av kryss og utvalgte deler av løypa, men for det meste vil det være tilstrekkelig merking fra før i form av permanent merking av turstier i området. Løypa er ca. 17 km lang, med start og målgang ved Holta på Møglestu. Parkering vil også foregå her, utenfor verneområdet.

Antall påmeldte deltakere har økt gradvis siden oppstarten i 2011. Det anslås at antall deltakere ligger rundt 250 stk. Lillesand idrettslag har søkt om en treårig dispensasjon (20-22).

Arrangøren søker i tillegg om organiserte treningsturer de siste ukene før løpet. Treningsturene vil følge samme trasé som løpet, da det kan være behov for at noen deltakere å bli kjent i området, og bli bedre kjent med løypeprofilen for å planlegge løpet.

Egenrapport fra gjennomføringen 2021 viser at antall deltagere som løp gjennom verneområdet var 34, og at det ikke ble gjennomført treningsturer i forkant.

Juridisk grunnlag

Olashei naturreservat ble vernet ved kgl. res. av 9. juli 1993. For verneområdet gjelder *Forskrift om fredning av Olashei naturreservat, Lillesand kommune, Aust-Agder*, FOR-1993-07-09 nr. 722 (verneforskriften).

Formålet med Olashei naturreservat framgår av verneforskriften kap. III, som lyder:

Formålet med fredningen er å bevare et barskogområde med et uberørt preg og der fattig furuskog dominerer. Mye av barskogen er eikeinnblandet. Den artsfattige floraen har flere oseaniske arter som er viktige og preger særlig de glisne furuskog-bestandene. Det egner seg også som referanseområde for lokale påvirkninger av sur nedbør.

Omsøkte arrangement vil være i konflikt med bestemmelsene i kap. IV punkt 4 i verneforskriften for Olashei naturreservat: *Idrettsarrangement, jaktprøver og annen organisert bruk av naturreservatet er forbudt.*

Arrangøren må også innhente eventuelle andre tillatelser herunder grunneiers tillatelse for arrangementet.

Om generell dispensasjonsadgang

Etter Statsforvalterens vurdering omfattes ikke de omsøkte tiltakene av de spesifiserte unntaksbestemmelsene i verneforskriften, og de vurderes derfor mot den generelle

dispensasjonsbestemmelsen gitt i lov om forvaltning av naturens mangfold, (naturmangfoldloven/nml.) § 48.

Nml. § 48 åpner opp for dispensasjon fra verneforskrifter dersom tiltaket eller aktiviteten ikke strider mot vernets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Dispensasjonsbestemmelsen er en sikkerhetsventil som skal fange opp uforutsette tilfeller eller spesielle og særlige tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet.

Etter § 7 i nml. skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak om dispensasjon etter § 48. Dette gjelder prinsippet om kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), prinsippet om økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10), prinsippet om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og prinsippet om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§12).

Omgjøring

Myndigheten etter denne loven kan oppheve eller endre vilkårene i en gitt tillatelse gitt i medhold av loven, eller sette nye vilkår, og om nødvendig kalle tillatelsen tilbake hvis ...f) det for øvrig følger av ellers gjeldende omgjøringsregler, jf. nml. 67.

Statsforvalterens vurdering

Det er allerede innvilget dispensasjon for gjennomføring av arrangementet den 2. lørdagen i september. Statsforvalteren mener at flytting av løpsdato en uke frem ikke har betydning for verneverdiene i reservatet. Vurderingene som er gjort i forrige vedtak (01.07.2020) vil dermed være de samme, og vi gjengir dem under:

Basert på Statsforvalterens kunnskap om området, blir marka i reservatet stort sett vurdert som robust mot slitasje fra gående og løpende. I området finnes det en rekke etablerte stier av ulik størrelse og kvalitet. De siste årene har det også blitt anlagt klopper og andre tilrettelegginger over utsatte bløte områder. Dette reduserer sjansen for slitasje i de mest utsatte partiene. Arrangementet skal i sin helhet gjennomføres på etablerte stier, uten tilrettelegging utover enkel, midlertidig merking av løypa. Tilsvarende arrangement har blitt gjennomført ti ganger tidligere uten at det har blitt registrert vesentlig skade på naturverdiene (nml. § 8). Statsforvalteren anser at konkurransedeltakernes bruk av området vil være intensiv, men likevel svært begrenset i tid og areal. Så langt har ikke arrangementet medført vesentlig større slitasje enn ordinær friluftslivsbruk utgjør.

Faren for slitasje og skade på verneverdier øker med antall deltakere. Deltakertallet har økt siden oppstarten, men er fortsatt relativt beskjedent. Basert på kunnskapsgrunnlaget og erfaringene fra tidligere år, vurderer Statsforvalteren at sjansen for vesentlig skade på naturverdiene fortsatt er liten. Føre-var-prinsippet tillegges derfor liten vekt i vurderingen (nml. § 9). Arrangementet er av begrenset varighet og vil etter vår vurdering ikke føre til vesentlig økt belastning på økosystemet på stedet (nml. § 10). Ut fra verneverdier og verneformål, ser vi foreløpig ikke behov for å sette et tak for antall deltakere. Statsforvalteren har i flere år fulgt arrangementet og konsekvensene tett, og finner derfor at det er grunnlag for å gi en flerårig dispensasjon. Det søkes om en dispensasjon for tre år. Statsforvalteren ønsker at det gjøres en egenevaluering etter hvert arrangement for å vurdere, og eventuelt gjøre korrigeringer, mellom arrangementene.

Organiserte treningsøkter i forkant av løpet vil også kreve dispensasjon fra bestemmelsene i kap. IV punkt 4 i verneforskriften om forbud mot organisert bruk av naturreservatet. I 2016 ble det gitt dispensasjon for fire treningsturer. Treningsturene kan medføre økt belastning på økosystemet i reservatet (nml. § 10), selv om arrangøren forventer relativt få deltakere på disse øktene. Samtidig blir vegetasjonen langs traséen vurdert som robust for slitasje, og løpet har ikke tidligere ført til vesentlig skade på naturverdiene (nml. § 8). Statsforvalteren begrenser antall turer til inntil maksimalt fem. Arrangøren vil derfor få dispensasjon for fem organiserte treningsøkter før løpsdagen. Nml. § 11 anses som lite relevant i saken. Det samme gjelder nml. § 12.

Det tilrettelegges for publikum ved start- og målgang. I naturreservatet må det på ingen måte tilrettelegges for publikum, og publikum og deltakere må få informasjon om reglene (bestemmelsene) som gjelder i naturreservatet. Det kan være fare for forsøpling (drikkeflasker og stimerking mv.) under arrangementet, og det settes derfor som vilkår at arrangøren bl.a. sørger for grundig søppelrydding i, og langs løypa etter avsluttet løp. Dette har vært gjort tilfredsstillende tidligere år. Dersom arrangøren gjennomfører på nevnte vilkår, anser Statsforvalteren nml. § 11 som lite relevant i saken. Det samme gjelder nml. § 12.

Slik Statsforvalteren vurderer søknaden, vil det i første rekke være forberedelsene til arrangementet og tilretteleggingen for publikum og utøvere som kan påvirke verneverdiene. Vi har derfor lagt til grunn at det ikke er behov for tilrettelegging i naturreservatet utover enkel midlertidig stimerking. Totalt mener vi at arrangementet innebærer liten grad av risiko for aktiviteter eller tiltak som kan få uheldig innvirkning på verneformålet eller verneverdiene. Arrangementet er positivt sett i et folkehelseperspektiv og fremmer fysisk aktivitet i regionen.

Konklusjon

Statsforvalteren i Agder omgjør ovennevnte dispensasjon slik at løpet kan gjennomføres 1. lørdag i september i stedet for opprinnelig 2. lørdag i september 2022. For øvrig er vedtaket og vilkår likelydende.

Tiltakshaver plikter selv å innhente samtykke fra berørte grunneiere samt nødvendige tillatelser etter annet lovverk.

Med hilsen

Marie Bjelland (e.f.)
faggruppel leder

Geir-André Homme
seniorrådgiver
Miljøvernavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
Lillesand kommune

Arne Auen Grimenes
Anders Grimenes